

LIGA LIDSKÝCH PRÁV

Podmínka očkování pro přijetí dítěte do dětské skupiny – pozměňovací návrh vládního návrhu zákona

Návrh zákona o dětské skupině¹ je veden pozitivní snahou pomoci rodinám skloubit rodinný a pracovní život. Obsahuje však nepřiměřenou a diskriminační podmínku kompletního pravidelného očkování dítěte, která není medicínsky odůvodněná a povede vyloučení části dětí s individuálním očkovacím kalendářem z dětského kolektivu. V sousedním Německu a Rakousku nejsou žádná očkování podmínkou přístupu ani do mateřské školy, natož do malé dětské skupiny. **I když se nabízí možnost podmínku očkování zcela vyškrtnout, navrhujeme kompromis – aby bylo na rozhodnutí poskytovatele, zda očkování bude vyžadovat a v jakém rozsahu.**

Chybí důkazy o medicínské nezbytnosti

MUDr. Jan Vavrečka, Ph.D., který se zabývá ochranou spotřebitele ve sdružení Unicampus, poukazuje na to, že dosud nebylo nijak prokázáno, že by vyloučení neočkovaných nebo částečně očkových dětí z dětských kolektivů bylo medicínsky nezbytné a že by skutečně přispívalo k ochraně zdraví: ***„Vynucování povinného očkování dítěte jako podmínka jeho začlenění do dětských skupin dosud nebylo medicínsky řádně odůvodněno. Jedná se o ochranu zdraví dítěte neočkovaného, před rizikem očkování kolektivu dětí, nebo je považováno za rizikové neočkované dítě pro kolektiv dětí očkových? Koho taková opatření vlastně mají chránit na jeho zdraví a proto i jeho právech? Považuji za zcela nepřijatelné, aby v důsledku porušení zákona rodičem, bylo sankcionováno samotné dítě na svých vlastních právech, aniž by takový stav někdo odůvodnil skutečně naléhavou medicínskou potřebou.“***

Současný očkovací kalendář nařizuje očkování proti 9 nemocem. A to i proti takovým, které nejsou přenosné z člověka na člověka (tetanus), nebo je jejich přenos u předškolních dětí prakticky vyloučen (hepatitida B). Po personálu předškolního zařízení se očkování nevyžaduje vůbec. Nebyly ani zpracovány **žádné analýzy, které by zdůvodňovaly nezbytnost podmínky očkování**, a to proti každé z 9 nemocí. V této souvislosti je třeba zmínit značný **vliv výrobců vakcín** na současný nadměrný rozsah povinného očkování a na politiku Ministerstva zdravotnictví.²

Vzdělaní rodiče volí individuální očkovací kalendář

Problém splnit požadavek řádného očkování budou mít nejen děti zcela neočkované, kterých je naprosté minimum, ale celá řada dětí, které mají z různých důvodů **individuální očkovací kalendář**. Stačí, aby rodiče zvolili šetrnější a stejně účinné schéma hexavakcí (2+1 namísto 3+1),

¹ Vládní návrh zákona ze dne 2. 1. 2014, o poskytování služby péče o dítě v dětské skupině a o změně souvisejících zákonů.

² Blíže viz analýza „Vliv farmaceutických společností, očkování a reklama – Analýza právní úpravy a praxe v České republice“. Liga lidských práv, 2012. Dostupné zde: <http://llp.cz/publikace/vliv-farmaceutickych-spolecnosti-ockovani-a-reklama>.

kteří doporučují i vakcinologové, ale které nemá oporu ve vyhlášce o očkování. Nebo aby rodiče zvolili jinou vakcínu, např. pentavakcínu Pediacel, která neobsahuje spornou složku proti hepatitidě B, kterou předškolní dítě s ohledem na způsob přenosu nemoci nemá jak chytit. **Individuální očkovací plán volí především vzdělaní rodiče**, kterým by právě vznik dětských skupin měl ulehčit návrat do práce, a to **včetně lékařů**.³ Jsou ale i případy, kdy rodiče mají **špatnou zkušenost s očkováním** a svědomí jim nedovoluje v očkování pokračovat, i když nebyla oficiálně uznána kontraindikace očkování.

Nutnost umožnit výjimky

Právě z důvodu víry, přesvědčení nebo svědomí rodičů nesmí být podle **Ústavního soudu** ve výjimečných případech očkování vynucováno a sankcionováno.⁴ Podle **Krajského soudu v Hradci Králové** se použití výjimky může vztahovat i na přijímání dětí k předškolnímu vzdělávání a jeho provozovatel se musí zabývat tím, zda výjimečné okolnosti odůvodňují nedodržení požadavku na očkování dítěte.⁵

V západní Evropě se očkování nevyžaduje

Nepřiměřenost podmínky očkování prokazuje **situace ve většině západoevropských zemí**, kde je epidemiologická situace podobná jako u nás. V těchto zemích včetně sousedního Rakouska a Německa očkování není povinné vůbec, ani očkováním není podmíněn přístup dítěte do předškolního zařízení.⁶

Dosud se žádné problémy nevyskytly

Neformálně dětské skupiny již dlouho fungují, a to v podobě mateřských klubů, univerzitních či firemních dětských koutků či hlídacích koutků obchodních center apod. Přestože kompletní očkování dětí dosud vyžadováno nebylo, nejsou poznatky o tom, že by se z toho důvodu vyskytly jakékoliv problémy a že by někomu vznikla zdravotní újma.

Podmínka očkování = korupce, obcházení zákona, zkreslení proočkování, diskriminace

Na všech těchto příkladech je vidno, že požadavek očkování pro přístup do dětského kolektivu není důvodný, ale jde jen o represii s tradicí v minulém režimu. Nevyhnutelným důsledkem je **obcházení zákona a korupce**. Již teď někteří lékaři falšují dokumentaci na žádost rodičů, kteří potřebují dát dítě do školky. Tím se zkresluje informace o skutečné proočkování a v případě epidemie z nich

---

³ Viz například článek o rozhodnutí MUDr. Jiřího Mařádka zvolit individuální očkovací kalendář - http://ona.idnes.cz/sveho-syna-nenechavam-ockovat-rika-lekar-ffr-zdravi.aspx?c=A100913_120844_zdravi_lf; rozhovor o volbě individuálního očkovacího kalendáře s MUDr. Lukášem Dostalem - <http://respekt.ihned.cz/c1-42608210-s-lukasem-dostalem-o-ockovani>; rozhovor s imunoložkou a alergoložkou MUDr. Zinou Kouckou o tom, proč je proti povinnému i nadměrnému očkování, a rozhovor s JUDr. Zbyňkem Valentou, který se rozhodl své dítě neočkovat - <http://files.avatar07.cz/200000931-a891aa90a7/Vlasta%20-%20Ockovani.pdf>.

⁴ Nález Ústavního soudu ze dne 3. 2. 2011, sp. zn. III. ÚS 449/06.

⁵ Rozsudek Krajského soudu v Hradci Králové ze dne 18. 1. 2012, sp. zn. 52A 45/2011.

⁶ Blíže viz analýza „Právní systémy očkování dětí – analýza právní úpravy vybraných evropských států“. Liga lidských práv, 2010. Dostupné zde: <http://llp.cz/publikace/pravni-systemy-ockovani-deti>.

nebude možné vycházet a přijmout vhodná opatření, jako je tomu např. v Německu.⁷ **Výsledek právní úpravy jde tedy proti jejímu deklarovanému cíli – ochraně zdraví.**

Kromě toho úprava povede k **nedůvodnému vyčlenění části dětí z dětského kolektivu** a z jejich možnosti účastnit se výchovných a vzdělávacích programů. Jejich rodiny také budou čelit **snížené životní úrovni** z důvodu nutnosti osobní péče o dítě a omezení možností výdělku.

Náš návrh – o očkování rozhodne poskytovatel

Naším návrhem je přijetí **kompromisní úpravy**, která umožní **volbu poskytovateli služby**. Ten by měl mít možnost (případně i spolu s rodiči) se rozhodnout o režimu očkování a stanovit ve vnitřních pravidlech, zda bude vyžadovat očkování v plném rozsahu očkovacího kalendáře, nebo zda umožní přístup do dětské skupiny i nekompletně očkovaným dětem. O těchto pravidlech by byli rodiče informováni a mohli by se rozhodnout, zda své dítě do dětské skupiny umístí.

Výhody našeho návrhu:

- část rodin nebude diskriminována – děti nebudou bezdůvodně vyloučeny z dětského kolektivu, a především vzdělaní rodiče, kteří volí individuální očkovací kalendář, budou moci využít službu dětské skupiny a vrátit se do práce,
- bude lépe zajištěna ochrana zdraví dětí – budou k dispozici informace o skutečné proočkovanosti dětí a v případě rozšíření nemoci se z nich bude moci vycházet při přijímání opatření,
- úprava bude vycházet z praxe tradičních demokratických států a z principů nového občanského zákoníku – svobody, autonomie a odpovědnosti za vlastní život.

V případě, že nejsou jednoznačné důkazy o tom, že navrhovaná podmínka kompletního očkování je skutečně nezbytná a zajistí dětem ochranu zdraví, a naopak existují důvody se domnívat, že je tomu přesně naopak, měla by zůstat volba podmínek na poskytovateli a rodičích.

Návrh konkrétních změn v textu návrhu zákona

Na konec věty v § 10 odst. 1 písm. e) za slova „plnou úhradou nákladů kritéria podle § 6 odst. 2“ se vkládá „, a včetně určení, zda poskytovatel vyžaduje pro pobyt dítěte v dětské skupině pravidelné očkování dítěte a v jakém rozsahu“.

§ 11 odst. 1 písm. i) se mění takto: „údaj o tom, zda se dítě podrobilo stanoveným pravidelným očkováním a v jakém rozsahu nebo že je proti nákaze imunní anebo že se nemůže očkování podrobit pro trvalou kontraindikaci.“

V části třetí § se ruší bod 3., který zní „3. V § 50 se za slova „předškolní zařízení“ vkládají slova „nebo poskytovatel služby péče o dítě v dětské skupině“. “

Znění s vyznačením změn

§ 10

⁷ Viz analýza v předchozí pozn. pod čarou, strana 29.

Vnitřní pravidla a plán výchovy a péče

(1) Poskytovatel je povinen zpracovat a dodržovat pravidla organizace poskytování služby péče o dítě v dětské skupině (dále jen „vnitřní pravidla“), ve kterých zejména uvede

a) jde-li o

1. fyzickou osobu, jméno, popřípadě jména, příjmení, adresu místa trvalého pobytu nebo bydliště a identifikační číslo osoby, bylo-li přiděleno,

2. právnickou osobu, obchodní firmu nebo název, právní formu, adresu sídla, jde-li o územní samosprávný celek, adresu sídla jeho orgánů, označení a umístění její organizační složky, identifikační číslo osoby, bylo-li přiděleno, a jméno, popřípadě jména, a příjmení fyzické osoby, která je jménem právnické osoby oprávněna jednat,

3. organizační složku státu, název, adresu sídla, jméno, popřípadě jména a příjmení vedoucího organizační složky státu,

b) označení dětské skupiny a údaj o počtu dětí v dětské skupině,

c) adresu místa poskytování služby péče o dítě v dětské skupině,

d) den započetí poskytování služby péče o dítě v dětské skupině,

e) podmínky poskytování služby péče o dítě v dětské skupině včetně určení, zda službu péče o dítě v dětské skupině poskytovatel poskytuje bez úhrady nákladů nebo s částečnou anebo plnou úhradou nákladů, a při poskytování služby péče o dítě v dětské skupině s částečnou nebo plnou úhradou nákladů kritéria podle § 6 odst. 2, **a včetně určení, zda poskytovatel vyžaduje pro pobyt dítěte v dětské skupině pravidelné očkování dítěte a v jakém rozsahu.**

(2) Poskytovatel je povinen zpracovat a zajistit dodržování plánu výchovy a péče o dítě, rozvoje schopností, kulturních a hygienických návyků dítěte (dále jen „plán výchovy a péče“) se zaměřením na formování osobnosti dítěte a fyzický a psychický vývoj dítěte. Je zakázáno používat vůči dítěti nepřiměřený výchovný prostředek nebo omezení anebo takové výchovné prostředky, které se dotýkají důstojnosti dítěte nebo které jakkoli ohrožují jeho zdraví, tělesný, citový, rozumový a mravní vývoj.

(3) Poskytovatel je povinen zpřístupnit vnitřní pravidla a plán výchovy a péče v prostorách, v nichž je služba péče o dítě v dětské skupině poskytována a které jsou přístupné rodiči, popřípadě též zpřístupní vnitřní pravidla a plán výchovy a péče způsobem umožňujícím dálkový přístup.

§ 11

Evidence dětí v dětské skupině

(1) Poskytovatel je povinen vést za účelem zajištění kvality poskytované péče, provozních a organizačních záležitostí poskytování služby péče o dítě v dětské skupině a pro účely kontroly podmínek poskytování péče podle tohoto zákona a jiných právních předpisů evidenci dětí, která obsahuje tyto údaje:

- a) jméno, popřípadě jména a příjmení, datum narození a adresu místa pobytu dítěte,
- b) jméno, popřípadě jména, příjmení rodičů a adresu místa pobytu alespoň jednoho z rodičů, liší-li se od adresy místa pobytu dítěte,
- c) jméno, popřípadě jména, příjmení a adresu místa pobytu osoby, která na základě pověření rodiče může pro dítě docházet,
- d) dny v týdnu a doba v průběhu dne, po kterou dítě v dětské skupině pobývá,
- e) údaj týkající se úhrady nákladů za službu péče o dítě v dětské skupině,
- f) údaj o zdravotní pojišťovně dítěte,
- g) telefonní, popřípadě jiný kontakt na rodiče a na osobu uvedenou v písmeni c),
- h) údaj o zdravotním stavu dítěte a o případných omezeních z něho vyplývajících, které by mohly mít vliv na poskytování služby péče o dítě v dětské skupině; rodič je povinen informovat poskytovatele o změně zdravotního stavu nebo případných omezeních spojených se změnou zdravotního stavu, které by mohly mít vliv na poskytování služby péče o dítě v dětské skupině,
- i) údaj o tom, **že zda** se dítě podrobilo stanoveným pravidelným očkováním **a v jakém rozsahu** nebo že je proti nákaze imunní anebo že se nemůže očkování podrobit pro trvalou kontraindikaci.
- (2) Údaje uvedené v odstavci 1 písm. a) až g) a jejich změny je povinen rodič sdělit poskytovateli v písemném prohlášení.
- (3) Údaje uvedené v odstavci 1 písm. h) a i) a jejich změny je povinen rodič doložit poskytovateli ještě před uzavřením smlouvy o poskytování služby péče o dítě v dětské skupině.
- (4) Součástí evidence dětí je i smlouva o poskytování služby péče o dítě v dětské skupině.
- (5) Poskytovatel je povinen uchovat údaje a dokumenty obsažené v evidenci dětí o konkrétním dítěti po dobu 3 let od ukončení poskytování služby péče o dítě v dětské skupině tomuto dítěti.

ČÁST TŘETÍ

Změna zákona o ochraně veřejného zdraví

§ 28

Zákon č. 258/2000 Sb., o ochraně veřejného zdraví a o změně některých souvisejících zákonů, ve znění zákona č. 254/2001 Sb., zákona č. 274/2001 Sb., zákona č. 13/2002 Sb., zákona č. 76/2002 Sb., zákona č. 86/2002 Sb., zákona č. 120/2002 Sb., zákona č. 320/2002 Sb., zákona č. 274/2003 Sb., zákona č. 356/2003 Sb., zákona č. 362/2003 Sb., zákona č. 167/2004 Sb., zákona č. 326/2004 Sb., zákona č. 562/2004 Sb., zákona č. 125/2005 Sb., zákona č. 253/2005 Sb., zákona č. 381/2005 Sb., zákona č. 392/2005 Sb., zákona č. 444/2005 Sb., zákona č. 59/2006 Sb., zákona č. 74/2006 Sb., zákona č. 186/2006 Sb., zákona č. 189/2006 Sb., zákona č. 222/2006 Sb., zákona č. 264/2006 Sb., zákona č. 342/2006 Sb., zákona č. 110/2007 Sb., zákona č. 296/2007 Sb., zákona č. 378/2007 Sb.,

zákona č. 124/2008 Sb., zákona č. 130/2008 Sb., zákona č. 274/2008 Sb., zákona č. 227/2009 Sb., zákona č. 281/2009 Sb., zákona č. 301/2009 Sb., zákona č. 151/2011 Sb., zákona č. 298/2011 Sb., zákona č. 375/2011 Sb., zákona č. 466/2011 Sb., zákona č. 115/2012 Sb., zákona č. 333/2012 Sb. a zákona č. 223/2013 Sb., se mění takto:

1. V § 7 odst. 1 se na konci textu věty poslední doplňují slova „, a dále poskytovatel služby péče o dítě v dětské skupině, pokud se jedná o dětskou skupinu nad 12 dětí“.

2. V § 23 odst. 1 se za slovo „menze“ vkládají slova „, v dětské skupině 75)“.

Poznámka pod čarou č. 75 zní:

„75) Zákon č. .../2014 Sb., o poskytování služby péče o dítě v dětské skupině a o změně souvisejících zákonů.“.

~~3. V § 50 se za slova „předškolní zařízení“ vkládají slova „nebo poskytovatel služby péče o dítě v dětské skupině“.~~

Dne 16. 5. 2014

Martina Suchánková
předsedkyně sdružení ROZALIO – Rodiče za lepší
informovanost a svobodnou volbu v očkování

Zuzana Candigliota
právníčka Ligy lidských práv